

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI LAP.

Megjelenik hétfő és csütörtök kivételével minden nap.

A bajai függetlenségi és 48-as part hivatalos közlönye.

Szerkesztőség: és Kiadóhivatal:
Bende Imre-u. 3. sz.
HIRDETÉSEK a szerkesztőségben
és a kiadóhivatalban vétetnek fel.

Társzerkesztő:
Wagner Antal

Laptulajd. és fel. szerkesztő:
Dr. Valentin Emil

Főmunkatársak:
Dr. Nyiraty János
Dr. Fehérváry Dezső
ügyvéd.

Előfizetési árak:
Egész évre 10 kor. Vidékre 16
kor. Egyes szám ára 4 fillér.

A város közegészségügye.

Baja, 1910. szeptember 17.

Most, amikor lázas sietséggel, néha bizony minden rendszer nélkül, kapkodva sietünk ahogy úgy rendbe hozni közegészségügyünk szénáját, csak most látjuk igazán, milyen véresen szomorúan igazunk volt a nyáron, amikor hosszabb cikksorozatban ismertettük, bíraltuk és ostoroztuk a városban levő szinte züllött közegészségügyi állapotainkat.

Csak most, amikor a tintásújú, naivan idealista újságírókon kívül mások is érdeklődnek a közegészség ügye iránt, csak most látjuk, milyen hiányosak a mi közegészségügyi berendezésünk, milyen lanyha, mivelsem törődő mind ennek az ellenőrzése. Több gondot okoz a hatóságnak élénkebb politikai mozgalmaknál egy ellenzéki népgyűlés, vagy felvonulás megzavarása, vagy meghiusítása, mint az, hogy a városnak a közegészségügyét szolgálni hivatott szabályrendeletét betartják-e. Pedig higgyék el, több bajt okozhat, több pusztítást végezhet egy, a belváros közepén észre nem vett disznó hizlaló, mint huszonöt zászlós felvonulás. Pedig azt már hallottuk, hogy egész csendőrnapparat vezetett nyomozást egy felvonulás miatt, de arról még nincsen tudomásunk, hogy valakinek büntetést sóztak volna a nyakába azért, hogy nem tartja be az egészségügy követelte szabályrendeleteket. Az ilyet nem veszik észre.

Csak most kapkodunk, csak most fertőtlenítünk lázasan, sietve és mégis felületesen.

Igazán hálát kell adnunk a jó Istennek, hogy nem pusztit ebben a városban állandóan valami veszedelmes rá gályos kór. Csak a jó Isten őriz meg bennünket igazán, más ugyan nem.

A várost valóságos bűz gyűrű övezi körül. Ha a hajtótól igyekszünk befelé a városba, közvetlen a város alatt ott van a posványos állandó döglétes bűze. A hajóról bejövőt az ájulás környékezi attól a rémletesen nehéz, gyilkos szagtól, amely a méntelep körül terjeng. Ha az ember elcsodákozik azon, hogy ilyesmit hogyan lehet megtűrni, miért nem tesznek valamit ennek a rettenetes állapotnak a megszüntetése érdekében, az

a válasz, hogy így volt ez évtizedek óta, ha eddig meg nem ártott a városnak, ezután sem fog ártani.

A vasútról bejövet ott van a nagykaszárnya elhanyagolt istállójának a szaga. És bent a városban, amerre csak járnak, mindenütt egészségrontó megfertőzött levegő van. Az udvarok legtöbbször emésztő gödör, kút és személgödör szinte egymás mellett vannak. Hogy az ilyen kútak víze meg van fertőzve, azt nem kell állitanunk. De ki vett eddig ilyesmit észre? Ki gondolt eddig arra, hogy érvényt szerezzen a városi szabályrendelet azon intézkedésének, hogy az udvarokban a meghatározott számnál több sertést ne tartsanak. Ha valaki ilyesmi miatt feljelentést tett, azt leszólták? Ki vette eddig észre, hogy számtalan házban az emésztő gödör az utcára van építve, ki vette észre, hogy a fürdőszoba elhasznált vizét, vagy egyéb szennyvizet egyenesen az utcára eresztene? Senki!

Az utcák tisztasága igazán kétes értékű. Alig van olyan utcája a városnak, ahol ne lenne állandóan poshadt mocsár. A Mátyás király téren például hiába sürgetjük a teljes kikövezést, marad minden a régiben — piszkosan, mocsarasan.

Kultur városokban talán kétszáz esztendővel ezelőtt szállították úgy a beteget, mint most Baján. Ha rá gályos beteget szállítanak a mi betegszállító, vesszőből font hordágyainkon, amíg a lekásától a kórházig viszik, a beteget, ugyancsak inficiálhatja az egész várost.

És így mehetnénk tovább a piacrendészetünkön és mindenek keresztlül, amelyek mind tagadják azt, hogy ez egy kultur város, hogy itt 20 ezer intelligens, huszadik századbeli polgár lakik.

Szomorú dolgok ezek, de talán javít némileg az állapotot a mostani kolera ijedelem. Ha csak a baj elmúltával nem feledkezünk megint meg mindenről.

X.

Fejetlenség.

Baja, 1910. szeptember 16.

Nem lesz vásár. Jól van. Nem rekriminálunk a vásár elmaradása miatt. Ha megengedte volna a polgármester a vásár megtartását, az ellen se lett volna kifogásunk. Mert el kell

ismernünk, hogy ebben a kérdésben nehéz határozni. Két nagyfontosságú érdek került egymással szembe. A vásár megtartása mellett szólott az iparosok és kereskedők föltétlen figyelembe véendő anyagi érdeke. A bajai kereskedő, de különösen a kisiparos már hetek óta készül erre, az esztendő legjobb vásárjára. Ebből a vásárból remélte a kisiparoság egyrésze a téli szükséglet megszerzését. Bevásárolt anyagot, adósságba verte magát remélve, hogy a vásár után kifizeti azt.

A másik figyelmen kívül nem hagyható nagyfontosságú érdek a város közegészségügye. Nagyon megfontolandó volt, hogy vajon szabad-e, lehet-e megengedni két napra egy olyan sokadalmat, amelynek kihatása kiszámíthatatlan, mert azt nem lehet kiszámítani, mert azt nem lehet megakadályozni, hogy Tolna, Baranya és Kalocsa inficiált vidékéről be ne jöjjön Bajára egy-két, vagy több száz ember.

Nem rosszalhatjuk tehát a vásár betiltását sem. De amint az a betiltás végbe ment, amilyen fejtelten kapkodás akörül folyt, azt szó nélkül hagyni lehetetlen. Kedden kimondja a járványbizottság, hogy a vásár betiltását nem tartja szükségesnek. Szerdán, sőt csütörtökön meg szó sincsen a vásár elmaradásáról. Pénteken egész délelőtt ostromolják a várost vidékről, szerkesztőségünket helyből, hogy megtartják-e a vásárt, vagy sem? Pénteken ülést tart a járványbizottság és most már szükségesnek tartja a vásár betiltását.

Délben a polgármester a hozzá intézett kérdésre nem tud választ adni. Délután fél négyre ígér határozott választ. És a délután négy órai kérdésre is azt a dödonnai választ adja:

— A határozatot közölni fogjuk. Kivel és milyen választ?

A főkapitány is csak azt hiszi, hogy nem lesz vásár. A hozzá kérdést intéző feleknek is azt mondja, mert négy órakor nincsen a kezében a polgármesteri határozat.

Végre délután 5 órakor, miután a kereskedők küldöttsége kérte a vásár megtartását és a járványbizottság újabb — délutáni — ülésén a betiltást javasolta, letiltják a vásárt. Amikor végre alkonyatfelé nehezen megszületik a határozat, már hosszú kocsisorban vonulnak végig a város utcáin éppen a dunántúli vásárosok.

És ekkor első gondolat a fővárosi lapokat értesíteni. A helyi lapról, — amelynek informálása pedig elsőrendű érdek — teljesen megfeledkeznek. Az negyed hatkor kerülő úton tudja meg a döntést.

Már bocsánatot kérünk, de az talán még sem járja, hogy az elhalasztást az utolsó pillanatra, úgyszólván a tizenkettedik órára hagyják. Miért tudták Tolnamegyében a bántaszéki és paksi vásárt már csütörtökön, illetve szerdán elhalasztani? Az okok, ame-

lyek pénteken délután megvoltak, megvoltak már a hét elején is. Miért kellett Baja város iparosait és a környék kereskedőit az utolsó előtti napig bizonytalanságban hagyni és költségbe verni? Mire volt ez jó, minek kellett ez? Hát érdeke volt ez a határozatlanság a városnak? Ma már költséget csinált magának egy csomó ember. Nincsen, aki megtérítse nekik ezt a költségeket. No jól van, hát mondjuk, hogy az ilyen költségeket nem lehet figyelembe venni. Első a város egészségének megóvása. Rendben van. Hát mondják meg, hogyan óvták meg a város egészségét? Ugyan, hogyan?

Pénteken délután tele volt már a város vásáros néppel, itt jártak már tömegesen éppen a mohácsi teknő-vájó cigányok. Ezekről ugyan meg nem óvták a várost. Ezek ugyan alaposan behurcolhatták a városba a veszedelmet. Már ez is bizonyítja, micsoda hibás eljárás volt ez a fejtelenség a vásár betiltása körül.

De hát ilyen a mi közigazgatásunk.

Telefonhírek.

Budapest, 1910. szeptember 17

A kolera.

Lapunk tegnapi számában megírtuk, hogy Kalocsán 3 halálozás és 4 újabb megbetegedés történt. A fővárosi lapok erről a kalocsai esetekről nem irnak, miért is mi fővárosi tudósítónktól megkérdeztük, hogy milyen alapon adta le nekünk ezt a hirt. Tudósítónk azt válaszolta, hogy a kalocsai híreket a kormány félhivatalos könyomatosából, a „Budapesti Tudósító“ból olvasta fel szószertint.

A mai eseményekről a következőket telefonálja tudósítónk: Ma történt Budapesten az első koleras haláleset. Rasó József matróz kolera-gyanus tünetek között megbetegedett a hajón. Mire beakarták szállítani a járványkórházba, már meg is halt. Holttestét leöntötték mésszel. Meghalt a Szondy hajó matróza is, szintén kolera-gyanus tünetek között.

Ujabb megbetegedések történtek Dunaföldváron, Kis-Apostagon és Dunaalmáson.

Nagyszebenből jelentik: Vöröstoronyból több romániai kolera-gyanus beteg érkezett. Ezeket visszaküldték Romániába. Minthogy Romániában a kolera-ügyet hanyagul kezelik, az onnan érkező utasokat a magyar határon 5 napig vesztőzár alá helyezik és a gyalog és kocsin érkezőket nem eresztik át a határon.

Csepelen egy román hajón egy matróz kolera-gyanus tünetek között megbetegedett.

Szöke — budapesti ügyvéd.

Dr. Szöke Jenő, akit tegnap felmentett a balasagyarmati esküdtszék, kijelentette, hogy Budapesten nyit irodát. Abban még nem határozott, hogy visszaveszi-e feleségét. Elismeri, hogy felesége és annak családja szépen viselkedett, de az ő családja ellenzi, hogy tovább is együtt maradjon feleségével.

NAPIHIREK.

Felelős szerkesztőnk távollétében a lap szerkesztéséért Fodor Károly segédszerkesztő a felelős.

BAJA—FIUME.

Október elsejétől — beavatott forrásból tudjuk — Szabadka és Bácsalmás között már rendes sebességgel közlekednek a vonatok, aztán nemsokára elsőrangú lesz a vonal egész Bajáig s ha elkészül a cikói alagút: hamarosan megindulnak Nagyvárad—Baja—Fiume között a gyorsvonatok.

Ezt a fontos vonalat egyre sürgetik az érdekelt kereskedelmi körök s most újból nyilatkozik erről, meg Baja és Bácsmegeye forgalmi viszonyairól Perjéssy László, a szegedi kereskedelmi és iparkamara titkára:

— A közlekedésügy terén a fokozatos javulás évről-évre konstataható. A pályaudvarok kibővítése, a kitérők szaporítása, új fölveteli épületek emelése a lefolyt évben is történt, de az a nagyarányú beruházás, amely tervbe volt véve, a sürgős hadügyi kérdések miatt ez évben elmaradt. A kerület forgalmára nézve nagy jelentőséggel bír a baja—bátaszéki vasút megnyitása; két évtized óta sürgeti ennek létesítését az érdekképviselő, mert ezáltal a tudunai országrészszel, Fiumével és orsztrák tartományokkal közvetlen összeköttetést nyer nemcsak kerületünk, de ezen keresztül a nagy magyar Alföld és a Királyhágón túli rész.

— A tervbe vett Duna—Tisza-csatornák ügye megoldással biztat s remélhetőleg a megvalósulás stádiumába lép a téli kikötők ügye is. A szegedi, bajai, palánkai és ujvidéki téli kikötők mielőbb való létesítése a hajózás elsőrangú érdeke.

Leikiismeretlenség. A legnagyobb foku leikiismeretlenség kell ahhoz, hogy milyen módon tudósítják már megint a fővárosi lapokat. A napokban megírtuk, hogy Kollár Béla vasúti munkás hirtelen rosszul lett és kolera-gyanusnak nézték, de már másnap jobban volt és semmi baja sem volt. És másnap legnagyobb meglepetésünkre azt olvassuk a fővárosi lapokban, hogy Kollár Béla kolera-gyanus és hogy Kollár Béla ürülékét felküldötték a bakteriológiai intézetnek. Ma már tele van hirrel az egész ország, sőt a

bécsi és prágai lapok megírták a Kollár Béla valótlanságát. Mert az egészről egy szó sem igaz. Nem igaz, hogy Kollár Béla kolera-gyanus és nem igaz, hogy valamit felküldöttek volna a bakteriológiai intézetnek.

Jó lesz, ha a félhivatalos Magyar Távirati Iroda egyszer már leinti bajai tudósítóját és megérteti vele, hogy valótlanságok kolportálása — különösen ilyen esetekben — a legnagyobb mérvű lelkiismeretlenség.

A bajai 48-as honvédeknek ujabban Kádas Margitka, Koós Ica és Maca kisasszonyok adományoztak szivarvégeket, mely szivaradományokért köszönetet mond a segélyező-bizottság.

Szűkek a tantermek a városi polgári iskolánál. Ez az állapot ugyancsak hamar állott be. Az igazgató most a rajzterem szűk volta miatt panaszkodik és kéri, hogy a város sürgősen szerezzen be négy új rajzasztalt a rajzterem részére, mert különben képtelen a növendékeket elhelyezni.

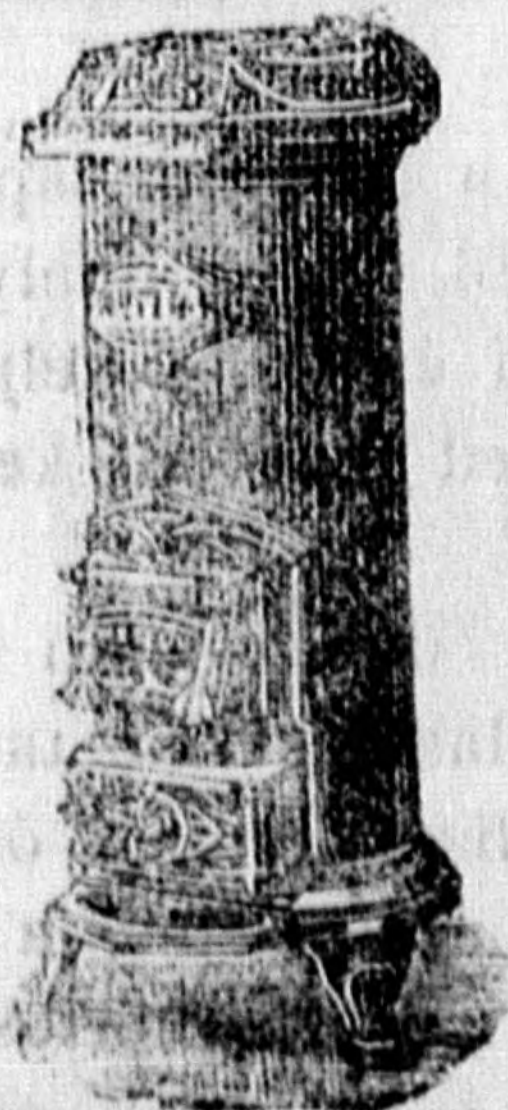
A szegényház pénzkészlete. A szegényház gondnokának állandóan kézipénztár áll rendelkezésére, hogy a sürgős szükségleteket azonnal fedezhesse. Előfordult azonban az az eset többször, hogy a gondnok utólag is nyújtott be számlát, hogy azt a tanács érvényesítse és utalványozza. A tanács legutóbbi ülésén kimondotta, hogy a szegényházi gondnoknak nem szabad többé ilyen utólagos számlát benyújtania, hanem mindig idejekorán köteles kérni a kézipénztár kiegészítését. A gondnok viszont azon panaszkodik, hogy az utalványozás oly lassan történik, hogy azt képtelen bevárni és ha azt bevárná, nem volna képes a szezon-cikkeket megvásárolni, ami által zavar állana be a szegényházi ápolat ellátása körül.

Az iparengedélyekből ebben a hónapban 25 korona jövedelem jutott a szegény alapnak. Sajnos, ez is bizonyítja, milyen kevés új ipari műhely létesült Baján egy hónap alatt.

A szemétkihordás. A város tanácsa legutóbbi ülésén megállapította azokat a helyeket, ahova a házi szemét hordható és pedig: A Posványosba, a Lökerten túl eső részre és a felső járásba (Szabai-féle földek körül.) E helyütt kell ismét szóvá tennünk, hogy itt volna már annak az ideje, hogy végre rendezzék a szemétkihordás kérdését és egyszer és mindenkorra kötelezővé tennék legalább a belvárosban a rendszeres szemétkihordást.

Felhívjuk a figyelmet a Magy. Mercur Bank r-t. (Budapest, V. Gersham palota) mindenkit érdeklő mai hirdetésére.

Rémes tettel vádolt asszony. Martonosról jelentik: Söreg Sándorné martonosi tanya-gazda felesége ellen névtelen feljelentés érkezett a martonosi csendőrségre. Azt mondta a névtelen feljelentés, hogy Söreg Amerikában volt már több mint másfél éve. Söregné a múlt év végén egy egészséges flugyermeknek adott életet. A gyermeket nevelte egész

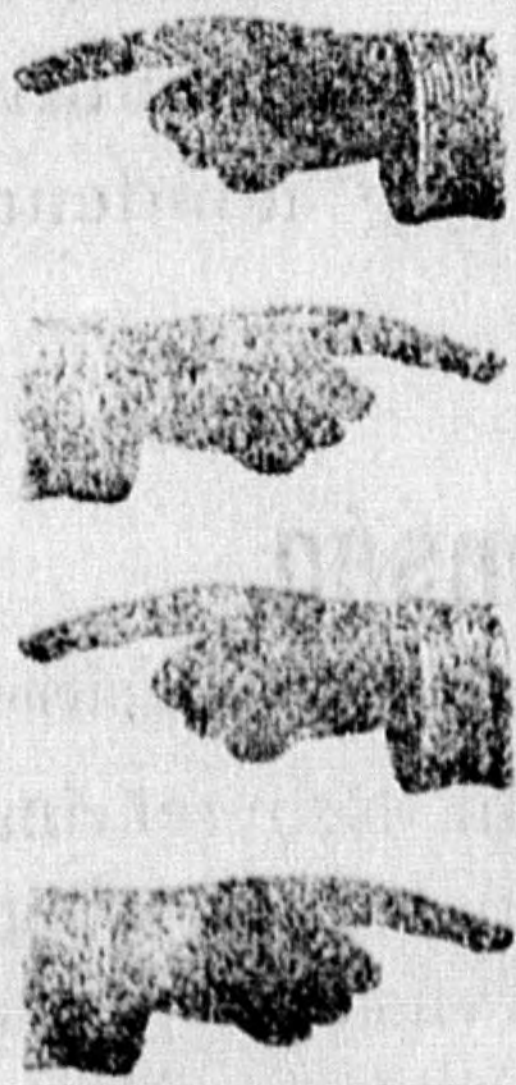
Az állandóan melegítő

„METEOR“

KÁLYHÁK

a legjobbak és leg-tökéletesebbek!

Kevés fűtőanyag, nagy fűtő-képesség!

Minden tüzelőanyagra és minden fűtési célra alkalmasak! Kapható úgy egyszerűbb, mint diszesebb kivitelben! Eddig 600.000 darab van forgalomban. Minden eredeti „Meteor“ kettős csillag védjeggyel van ellátva.

Óvakodjanak tehát az értéktelen utánzattól!

Eredeti METEOR kályhák Baján csakis:

Drescher Gyula

kereskedésében kaphatók.

juniusig, amikor már nyolc hónapos erős puffok legényke lett belőle. Söreg ekkortájt levelet írt a feleségének, amelyben tudatja, hogy nemsokára visszajön. Söregné nagyon megijedt, mert hűtlenségének élő tanújele a gyermek ott volt. Elevenen elásta a gyermeket. Ezt mondta el a névtelen följelentés, amely bármilyen hihetetlenül hangzott is, meg kellett indítani a nyomozást. A csendőrök a nyomozás során megállapították, hogy Söregnének csakugyan volt egy nyolc hónapos gyermeke s azt június óta nem látta senki. Minthogy is valószínűvé vált a névtelen levél vádja, a csendőrök vallatásra fogták Söregnét. Az asszony bevallotta, hogy neki csakugyan volt egy gyermeke, aki azonban meghalt s a holttestét ő a kertben ásta el. Meg is mutatta a helyet, a hol a gyermek holtteste fekszik. A csendőrök exhumálták a kis halottat, de a holttest teljesen feloszlott, azon nem lehetett megállapítani, hogy igazat mond-e Söregné. A csendőrség őrizet alá vette Söregnét.

A víz mint a gyomor- és bélbetegségek óvszere. Mindenki tudja, hogy a Karlsbadban és Marienbadban gyógyulást kereső gyomorbetegnek legnagyobb kontingensét magyarok alkotják. Ennek oka pedig az, hogy a magyar konyha igen izletes, de meglehetősen nehezen emészthető táplálékokkal látja el fogyasztóit, továbbá az, hogy a magyar ember az étkezés után boritalhoz van szokva. A bor pedig a zsíros ételek emésztését gátolja.

A táplálkozásnak ezen betegségekre vezető hátrányait az ivóvíz van hivatva kiköszörölni. Erre azonban a víznek tisztának, jónak és olyannak kell lennie, hogy a táplálékot az emésztéshez kellően előkészítse.

Közismert dolog, hogy e célra a mohai Ágnes-forrás a legelső sorban felel meg, mert nem csak kitűnő oldószer a tápanyagoknak, hanem alkalikus víz lévén, tiszta is, a gyomrot az emésztő nedvek elválasztására alkalmasan izgatja s kellemes ízű borital. Háztartások nagy üvegekben a mohai Ágnes-vizet különösen olcsón szerezhetik be.

Szervező: FODOR KÁROLY.

Szerkesztőség és kiadóhivatal telefonszáma 101

NYILT TER

Ezen rovatokban közölték a szerkesztőség nem vállal felelősséget.

Járványok idején és minden időben semmi sem biztosítja jobban az egészséget, mint a jó és emésztőképes gyomor, meg a tiszta ivóvíz. Kiváló eszköz erre

|| = a mohai = ||

„ÁGNES“

F O R R Á S

természetes szénsavdús ásványvíz, mint föltétlenül tiszta, kellemes és olcsó savanyuvíz; dús szénvartartalmánál fogva nemcsak biztos óvszer fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt gyógyszernél fogva kitűnő szere a legkülönfélébb gyomor, légcső és húgy-szervi betegeknek.

|| = Kedvelt borvíz = ||

Főraktár:

B A J Á N,

Drescher Gyula úrnál.

VITA FORRÁS
SÖSKUT VASMEGYE

KAPHATÓ:

ifj. Cserba György

úrnál, valamint kapható minden jobb fűszerüzletben és gyógytárban.

1909-i

szeznációs ta-

lálmány:

öngyújtó

érecgyertya

Jupiter

zsiradékmentes petróleumtöltéssel.

Használatban tiszta olcsóbb, mint a közönséges milly- vagy stearin-gyertya, csak 5-6 fillérbe kerül és 18-20 óra hosszat szagtalanul, szépen világít. A fény tetszés szerint kisebbre vagy nagyobbra szabályozható. »JUPITER« meggyullad magától, gyufa nélkül, egyszerű nyomás által a gyújtókerékre. — 10 évi jótállás törés és jó működésért. — Fontos minden családnak, főképen vendéglők, szállodák, üzletek, gyárak, templomok részére.

Ára: 1 drb 6 kor. 3 drb 16 kor. 6 drb 30 k 12 drb 57 kor. — éjjeli lámpára üvegtulipán 1 korona, több, utánvétellel.

Ügynökök és viszonteladók mindenfelé kerestetnek.

Oszt. magy. Union vállalkozás pat. találmányok részére
Wien, V., Wiedner főutca 105.

PALMA cipősarok

nagyban és kicsinyben való eladása

Preisz Béla bórkereskedőnél
Baja.

Őszi bevásárlásból hazatérve

FENYVESI SAROLTA

főlkéri a nagyérdemű

HÖLGYKÖZÖNSÉGET

divat-termét

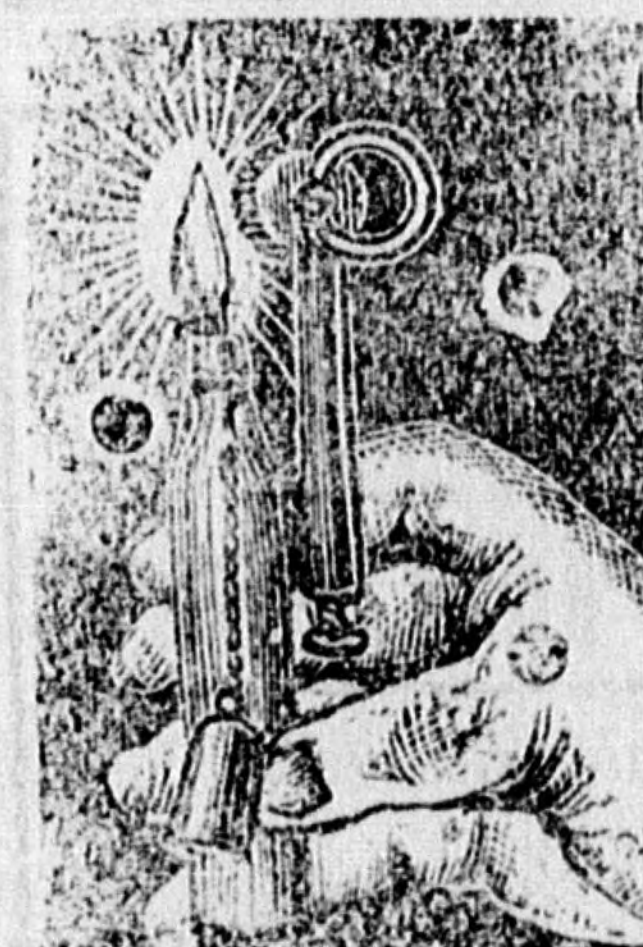
látogatásukkal megtisztelni méltóztatásuk. Raktáron készen tartok és mérték szerint készítették

Őszi kosztümök 40 koronától feljebb, bluzok, aljak, pongyolák, alkalmi és estélyi ruhák, hosszú és rövid köpenyek, téli kabátok és bundák, gyermek ruhák és felöltők, készen kaphatók és készítésre elvállaltatnak.

— Gyászruhák nagy választékban. —

Saját készítményű reform-fűzők 10 K-tól feljebb

kaphatók.

Wieni sürgöny!

Zseb-gyújtó-

készülékünk

„Cäsar“

bevezetésére elhatároztuk magunkat minden más reklám helyett 15.000 darabot gyári áron elárusítani és a következő leszállított áron kaphatók:

1 drb 3 k. helyett csak 2 kor., 3 drb 4-50 k. 6 darab 8 korona, 12 darab 14 korona utánvétellel.

Kiárusítás után e reklámárak újra a régi árakra lesznek emelve. »CÄSAR« a világ legjobb zseb-gyújtó-készüléke. Egy nyomásra rögtön világosság és tűz! Sohasem mond csütörtököt! Nincs benne villamos elem! Kicszerélhető gyújtócső évekig eltart!

Oszt. magy. Union vállalkozás pat. találmányok részére
Wien, V., Wiedner főutca 104

Eladó szőlők.

Első rendű karban levő fajszőlők, épületekkel, a városhoz közel, öttől—hét holdas tagban, esetleg holdanként is elparcellázva eladó. Bővebb felvilágosítást ad a szerkesztőség.

Ellátás.

Egy magános urinő a legkedvezőbb feltételek mellett egy magános urinőt, vagy egy iskolás lányt teljes ellátásra felvesz. Cim: Árpád utca 3. szám.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

Réthy féle pemetefü cukorkánál

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félét kérjük, mivel sok haszontalan utánzata van.

1 doboz 60 fillér.

Csak RÉTHY-félét fogadjunk el!

TEGYEN

EGY KÁRTYÁRA

5 FILLÉRT

bélyegben, rendeljen nálunk vagy

40 havi	K 3.99	
32 »	K 4.50	részletre
34 »	K 5.70	

Pesti Hazai I. Takarékpénztár sorsjegyet ES NYERHET

már a f. évi október 5-iki huzáson

600.000 KORONÁT

Ha az első részletet postautalványon hozzáunk beküldi, megkapja a sorsjegy számát tartalmazó vételi okmányt és a további részletek portómentes befizetésére szolgáló postatakarékpénztári befizetési lapokat. Ha az első két részlet egyszerre küldetik, a harmadikat ingyen nyugtázzuk. Minden sorsjegy okvetlenül nyer. A legkisebb nyerevény is nagyobb a sorsjegy áránál. Hatósági ellenőrzés mellett megállapított törvényes árak.

— Megbizottakat bármely helységben alkalmazunk —

Magyar Mercurbank r.t., Budapest
Ferenc József-tér 5. (Gresham-palota.)

Hirdetések

felvételnek — a kiadóhivatalban.

UJ! UJ! UJ!

Végre megoldódott

hogy a francia szabású **toldott** (zwickel) fűzők, melynek szabása elől sima, egyenes, karcú és kényelmessé teszi a **test** formáját. A hölgyközönség saját érdekét érinti egy próba kísérlet vételkötelezettség nélkül. Egyedüli lerakat a

Versenyárúházban.

Vidékre bérmentve szállítok, csak kérem a biztos schluss-bőséget értelmesen kiírni. Az árkülönbséget: 40%-kal olcsóbb mint máshol.

Továbbá ajánlom dúsan felszerelt **úri-, női-gyermek-divat, kötött, szövött, pipere, játék, látszer és kötszer árúraktáramat.**

A n. é. közönség szives pártfogását kérve
vagyok tisztelettel

MITTLER S.

Első Bajai Versenyárúháza.

Eladó szőlővesszők.

Gyökeres Európai immunis hómok-talajra alkalmas vessző a következő fajokból **eladó:**

Erdei, Ezerjő, Mézesfehér, Olaszrizling, Sárfehér, Szerémizöld, Chasseles, Kadarka, Nagyburgondi, Kövidinka, Oportó, Szlankamenka, Furmint

és még mintegy száz csemegefajból **ezrenként 12—15 forint.**

A vesszők erősek és dúsgyökereűek, így pótlásra is teljesen megfelelnek. — Kimerítő árjegyzék minden faju vesszők és oltványokról ingyen és bérmentve. — Cim:

Szücs Sándor fia

szőlőtelepe — Bihardioszeg.

ROHITSI

Zempel -forrás. Szénsavdús, diätetikus, üdítő asztali ital. — Elősegíti az emésztést és anyagcserét.

Styria Legteljesebb gyógyforrás. — Indikálva: idült gyomorhurutnál, székrekedésnél, Bright-féle vesebajnál, lépdeganatnál, máj-bajoknál, sárgaságnál, anyagcsere betegségeknek, a légutak hurutos bántalmainál.

Donati a maga nemében a leggazdagabb tartalmu gyógyforrás legerélyesebb hatással. Főképen indikálva: idült bélhurutnál, obstipationál, epekövénél, elhízási hajlamnál, csúznál és cukorbetegségnél.

Legdúsabb természetes magnézium-Glaubersósforrások.

Fatermelő Részvénytársaság Budapest Mechanikai Hordógyár Brod (Szlavónia)

Szállit

mindennemű tölgyfahordót

kitűnő minőségben, mérsékelt áron.

Ajánlatokkal szívesen szolgálunk.

Ajánlatokkal szívesen szolgálunk.

Fatermelő Részvénytársaság.

Központi iroda: Budapest, Nádor-utca 19. sz.

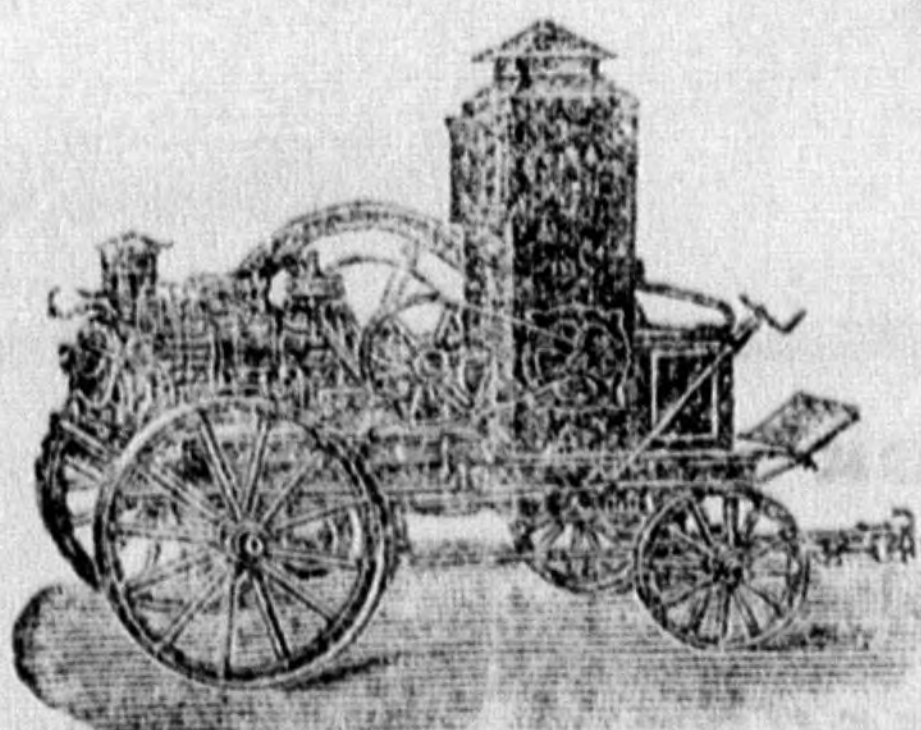
Gyártelep: Brod (Szlavónia)

Benzin-, szivógáz-,
nyersolaj, gőz,
petrolin- és világítógáz-

motorok

és

Benzin-lokomobilok,

PLEWA és T^{SA}

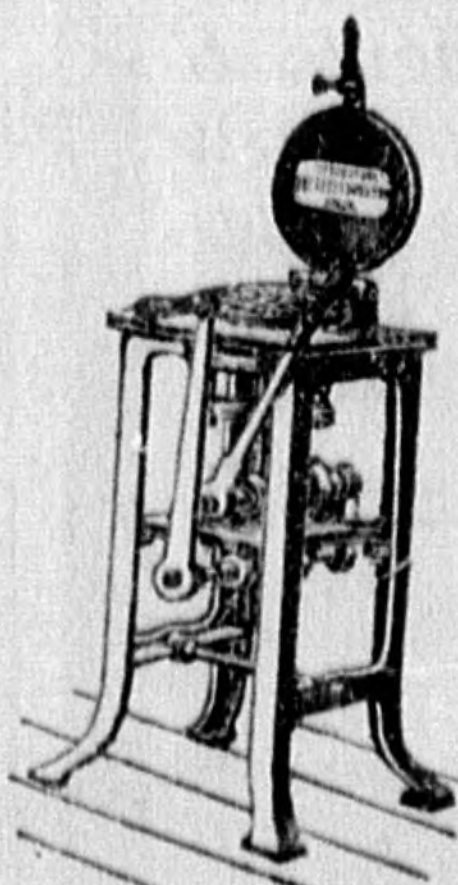
gép- és motorgyár
WIEN,

XVII. Wattgasse 78—80.

Sürgöncim:

PLEWA, WIEN-HERNALS

Kerületi képviselők kerestetnek.

Minden rendszerű és nagyságú

sütőkemencék,

keverő és gyurógépek

az összes sütőipari segéd-
gépek, eszközök és

**sütőkemence-
armaturák.**